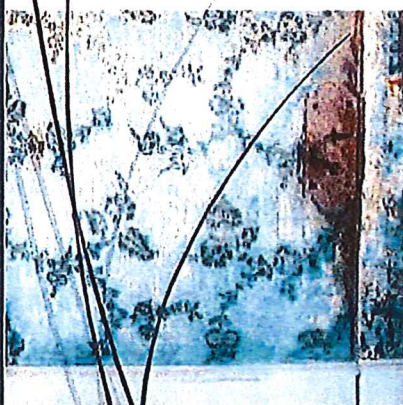
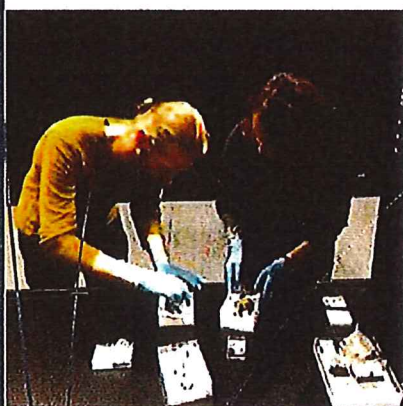
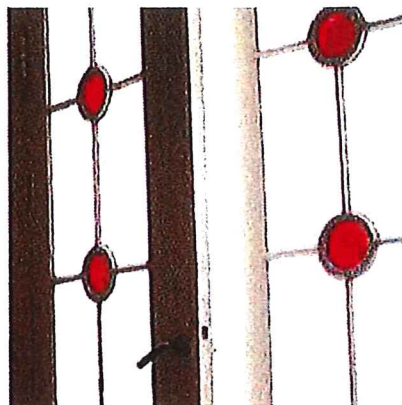
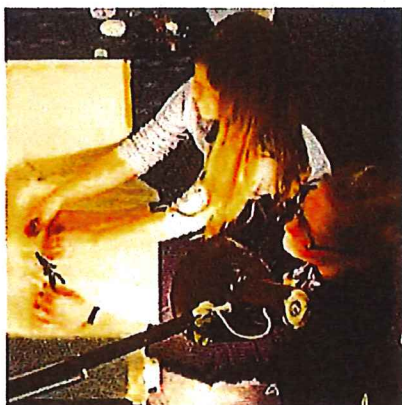
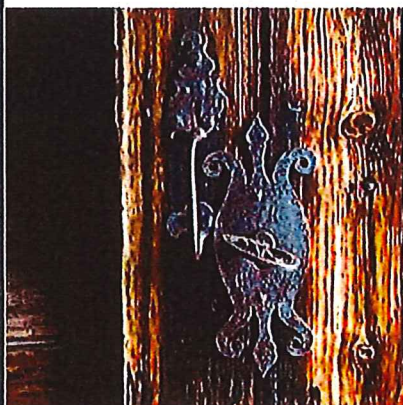

AUST-AGDER MUSEUM
OG ARKIV IKS

04.11.2021

Virksomhetsplan for Aust-Agder museum og arkiv IKS for arbeidsåret 2022

Aust-Agder museum og arkiv IKS

INNHold

DEL I - FELLES SATSINGER OG OVERORDNA MÅLSETTINGER I 2022	2
FORMÅL OG OVERORDNA MÅLSETTINGER.....	2
AAMA - BUDSJETT, ORGANISASJON OG PERSONAL.....	5
DRIFT, VEDLIKEHOLD OG FELLESTJENESTER	6
DEL II - ÅRSPLANER FOR AVDELINGENE	6
KUBEN – ÅRSPLAN 2022.....	6
SETESDALSMUSEET – ÅRSPLAN 2022.....	12
GRIMSTAD BYS MUSEER - ÅRSPLAN 2022	16
DEL III – FORSKNING OG UTVIKLING (FOU).....	18

Virksomhetsplan for Aust-Agder museum og arkiv IKS for arbeidsåret 2022

DEL I - FELLES SATSINGER OG OVERORDNA MÅLSETTINGER I 2022

Virksomhetsplanen for 2022 er utarbeidet på grunnlag av strategidokumentet for 2018-2022 og tekstdelen av AAmas økonomiplan for 2021-22. Førende er også kulturdepartementets tildelingsbrev for 2022, og avtalen med kommunene og fylkeskommunen om arkivtjenester.

Dokumentet består av en fellesdel som omtaler mål og fellesoppgave for selskapet, og en del som konkretiserer de tre avdelingenes planer for arbeidsåret 2022 (KUBEN, Grimstad bys museer og Setesdalsmuseet).

AAma driver en mangfoldig virksomhet innen museum og arkiv. Virksomhetsplanen viser bare et sammendrag av de viktigste målsettingene AAma har med sin drift i 2022. Avdelingene utarbeider mer detaljerte arbeidsplaner for internt bruk.

Formål og overordna målsettinger

Formålet og de overordna målsettingene til AAma er nedfelt i Selskapsavtalen § 6:

AAma skal:

- Arbeide for at verdifulle kulturminne, bygninger, gjenstandar, arkiv og andre informasjonsberarar av historisk og administrativ verdi blir samla inn, tekne vare på og gjort tilgjengelig for allmenta, for forskning, kulturelle og administrative formål.
- Aktivt formidle samlingane til institusjonen og avtalepartane saman med historia og kulturarven i fylket slik at det fremjar velferda og de demokratiske rettane til innbyggjarane. Barn og unge skal prioriterast i formidlinga.
- Arbeide aktivt med forvaltning, forskning, formidling og gjennom publisering gjere Aust-Agders kultur og historie levande for befolkninga og bidra til aktiv distriktsutvikling i Aust-Agder.
- Vere faginstans for deltakarane i museums- og arkivfaglege spørsmål.
- Utvikle fagleg og administrativ kompetanse ved lokale museum og samlingar og arbeide for at lokale kulturminne og lokal tradisjon blir tekne vare på.
- Ta på seg betalte oppdrag for offentlige og private organ, og kan også administrere eksternt finansierte prosjekt innanfor for sitt arbeidsfelt.

Overordnede mål

Viktige rammer og føringer

Det er fortsatt en viss grad av usikkerhet knyttet til COVID-19 pandemien, men vi legger til grunn at 2022 blir et tilnærmet normalår.

Kulturdepartementet har sendt ut forslag til ny arkivlov på høring. Det er forventet at den vedtas av Stortinget i løpet av 2022. AAmA vil følge nøye med på de endringene som kommer og i hvilken grad de påvirker våre tjenester på arkivområdet og rammebetingelser ellers.

Museumsmeldingen «Tillit, ting og tid» gir oss føringer som vi må ta med oss inn i det nye budsjettåret. Nytt er at kystkultur blir et nasjonalt satsingsområde.

Regionplan Agder 2030.

FNs bærekraftsmål er også i fokus fra nasjonalt hold, både til museer og arkiv.

Agder fylkeskommune har startet en bred prosess for å vurdere den fremtidige museums- og arkivstrukturen på Agder. Den vil bli prioritert i AAmA, og vil antakelig kreve en del personalressurser.

Prioriteringer i 2022:

- Øke markedsføringsinnsatsen i hele AAmA. AAmA vil blant annet delta på Norwegian travel workshop i Kristiansand, en reiselivsmesse med deltakere fra hele Europa. Målet med deltagelse er å knytte kontakter og selge AAmA til utenlandske turister, og gjennom dette øke besøkstallene ved å nå ut til et nytt marked.
- Videreføre kapasitetsbyggingen innen forskningsfeltet.
- Ny strategiplan for AAmA skal utarbeides. Her vil FN's bærekraftsmål og ny museumsmelding inngå som viktige rammeverk for planen. Det kan i den forbindelse være naturlig å utdype vår rolle som regionalt historiesenter for Agder.
- Utarbeide felles formidlingsplan for AAmA (Felles formidlingsplan for barn- og unge er nå på plass).
- Videreføre og styrke samarbeidet med VAM og andre lokale og regionale samarbeidspartnere (Her kan nevnes at AAmA og VAM vil utarbeide en felles prosjektstøtteordning for alle de ubemannede museene og historielagene på Agder).
- Arkivavdelingen har i økende grad samarbeidet med frivillige i sitt arbeid. Målet er å øke samarbeidet med frivillige, både enkeltpersoner og organisasjoner også på museumsfeltet.
- En forventer at styrkingen av Bygningsvernsenteret med en stilling på Rysstad vil gi økte egeninntekter, som i neste omgang kan benyttes til stadig mer krevende vedlikehold av egen bygningsmasse.

Utstillingene vi åpner i 2022 vil være en viktig del av vår satsing på kulturturisme i regionen.

AAMA skal videreføre sin prosess med å åpne opp for samarbeid med strategiske allianser som kan styrke oss både på det faglige- og økonomiske området. Eksempler på partnere kan være frivillighetssentraler, turistnæringer, mv.

Vi vil viderefører prosjektorganiseringen av AAMA der dette er hensiktsmessig.

Internkompetansen skal styrkes i organisasjonen, særlig innen digitalisering, publikumsutvikling, håndtering av frivillighet, samt kulturturisme og kommersialisering.

Forskning og kunnskapsutvikling skal gis et løft, og som en del av dette ønsker vi at flere ansatte gis mulighet for NMF konservator-autorisering de kommende årene.

Faggruppen for formidling

Planen for formidling til barn og unge som ble vedtatt i 2021 skal nå implementeres i organisasjonen.

I 2022 vil man ferdigstille AAMA sitt første felles DKS-tilbud «Hvor ble det av skogen?». Dette skal gjennomføres i januar 2023.

For at AAMA skal bli bedre kjent med målgruppen barn og unge, og bedre kunne skreddersy tilbud til denne gruppen skal det gjennomføres en målgruppeundersøkelse i løpet av året. Det skal jobbes aktivt for at barn og unge i enda større grad skal defineres som en målgruppe for flere av AAMA sine formidlingstiltak.

Faggruppen for formidling vil delta på 2 fagdager/seminar i 2022: Kulturtankens nasjonale seminar om kulturarv i DKS og Museumspedagogisk fagdag på Agder.

Faggruppen for samlingsforvaltning

Det skal utarbeides en ny Samlingsforvaltningsplan for AAMA i 2022. Dette vil kreve mye ressurser fra samlingsforvaltningsgruppen dette året.

Arbeidet med rutiner og plandokumenter fortsetter, med særlig fokus på de 9 primærprosedyrene i Spectrum. I løpet av 2022 skal disse være klar for implementering og skriftlige rutiner utformes av faggruppen.

Faggruppe for samlingsforvaltning vil jobbe med videreutvikling av sentrallageret på Evje.

Gjenstandskonservator

Gjenstandskonservator er en faglig fellesressurs for hele AAMA, og vil i 2022 ha fokus på følgende oppgaver:

- Utstillingen «Livstegn» på KUBEN vil kreve mye ressurser frem til åpning i april.
- Sesongåpning hos GBM og Setesdalsmuseet
- Klargjøring av gjenstandene til utstillingen «De hvide seil» på KUBEN.
- Arbeid i gruppen for samlingsforvaltning.
- IPM, muggsanering og klimakartlegging i flere av avdelingene
- Rådgivning rundt forebyggende konservering på alle avdelinger

A Ama - budsjett, organisasjon og personal

Budsjett

I vedtatt budsjett i A Ama for 2022 er det budsjettet med driftsinntekter på kr 72 034 000, driftsutgifter på kr 73 030 000, som gir et brutto driftsresultat på minus kr 996 000. Etter netto finansutgifter på kr 10 885 000, og motpost avskrivninger på kr 9 950 000 fremkommer et netto driftsresultat på minus kr 1 931 000. Dette dekkes ved netto bruk av fond på kr 1 931 000.

Driftsinntektene er inkludert øremerket tilskudd fra kommuner og fylkeskommune på kr 8 621 000 til dekning av låneutgifter for bygget KUBEN. Låneutgiftene inngår i finansutgiftene.

Personal og HMS

Bemanningssituasjonen i A Ama er relativt god. Nåværende direktør går av med pensjon i 2022. Ny direktør vil tiltre i løpet av året.

De gode rutinene vi har fått innen HMS, videreføres og forbedres. Spesielt gjelder det vernerunder og revisjon av internkontrollhåndboka, med årshjul (handlingsplan) for HMS. Vi vil videre kunne ha fysiske møter for alle ansatte, som gir en sosial gevinst vi har savnet i 2021.

A Ama har budsjettet med totalt ca. 53 årsverk i 2022 som fordeler seg slik:

Ledelse/administrasjon 5,0, som inkluderer 0,5 årsverk på HR og 1,5 årsverk på økonomi, regnskap/arkiv, samt 1 årsverk gjenstandskonservator.

KUBEN ca. 36 årsverk, inkludert 6 helgeverter i kafeen og resepsjonen. Av disse er ca. 13 årsverk knyttet til Arkivavdelingen.

Grimstad bys museer ca. 5 årsverk

Setesdalsmuseet ca. 9 årsverk, og

Bygningsvernssenteret ca. 2 årsverk.

Totalt har A Ama 60 fast ansatte, hvorav 2 på varig tilrettelagt arbeid, 6 på engasjement og 38 sesongansatte (sommerguider i Setesdal, Åmli, Grimstad og Kuben, og mannskap på DS Bjoren).

Vi har 2 personer på andre tiltak i A Ama.

Felles sikringsplan for A Ama skal revideres årlig. Dette vil styrke sikringen av gjenstander, bygg og ansatte, og øke bevisstheten for HMS-arbeidet innad i A Ama.

Faste møter mellom direktør/avd. lederne, fagforeningene og verneombud skal videreføres i 2022.

AAma har en pensjonistforening (etablert i 2015) som har ca. 4 møter i året og aktiviteter/turer. De inviteres også til julebord og sommeravslutning. De får en årlig støtte på kr 12.000 til sine aktiviteter.

Medarbeiderundersøkelsen som er avtalt med Setesdal bedriftshelsetjeneste skal gjennomføres hvert andre år, og første gang første kvartal i 2022.

Vi skal gjennomføre miljøtiltak ved alle avdelingene i AAma, samt øke bevisstheten rundt dette blant ansatte.

Kuben er sertifisert Miljøfyrtårn, og dette videreføres, med resertifisering i 2022. En økt fokusering på rapporteringspunktene i Miljøfyrtårnrapporten skal gjennomføres i 2022.

Drift, vedlikehold og fellestjenester

Fellestjenester er i hovedsak plassert i Arendal (Parkveien 16). Det gjelder regnskap, økonomi/budsjett, arkiv og personal. I tillegg er det en ansatt i Setesdal (Rysstad) som har tilsvarende funksjon for Setesdalsmuseet. Disse skal ivareta alle ansatte sine rettigheter og behov, og de ansvarlige skal ut til alle avdelingene med jevne mellomrom for å holde seg og avdelingene oppdatert.

Vi skal arbeide for å få Setesdalsmuseet inn på samme plattform som AAma, Grimstad og Kuben i 2022. Dette vil vi sannsynligvis få gjennomført da Setesdalskommunene har vedtatt å avslutte deltakelsen i Setesdal IKT.

Når Setesdalsmuseet kommer inn på samme plattform vil de også ha behov for periodisering av eget arkiv. Dette vil bli utført samtidig som overgangen til IKT Agder blir gjort.

DEL II - ÅRSPLANER FOR AVDELINGENE

KUBEN – årsplan 2022

Særlige utfordringer, satsninger og prioriterte arbeidsoppgaver i 2022:

Sjøfart er ett av flere satsingsområder for AAma. KUBEN vil spille satsingsområdet ved å prioritere sjøfartssamlingene i forbindelse med digitalisering, forskning, utstillingsproduksjon og deltakelse i det nasjonale sjøfartsnettverket. Arbeidet med sjøfartsutstillingen som skal åpne i 2026 starter opp i år.

Et stort restaureringsarbeid på sjøboden på Merdø ble startet i 2021 og skal videreføres og slutføres i 2022.

Sterkt fokus på digitalisering på tvers av avdelinger og fagområder. Øke digitaliserings- og publiseringstakten for arkiver, gjenstander og andre kilder.

Ny permanent arkeologistilling åpner i april 2022. Slutføringen av utstillingen vil kreve mye ressurser de første månedene av året, samt at det skal planlegges og gjennomføres flere arrangementer og andre tilbud til publikum knyttet til denne utstillingen i 2022.

Arkivavdelingen på KUBEN vil arbeide videre med å forsterke og videreutvikle sine tjenester innen eArkiv (digitalt skapte elektroniske arkiver) mot kommunene og fylkeskommunen.

Etablere og ta i bruk et muggsaneringsrom for arkiv og gjenstander, samt etablere interne muggsaneringsrutiner.

Å ta i bruk frivillige i større grad er en viktig målsetting for AAmA. KUBEN vil i 2022 fortsette samarbeidet med to foreninger: Aust-Agder museums- og arkivlag og Aust-Agder Slekt og Data. Samarbeidsprosjektene vil bl.a. omfatte registrering av foto, transkripsjonsarbeid og omvisning/guiding på museumsområdet på Langsæ.

I 2022 vil vi teste ut nye tiltak for å øke andelen fysisk besøkende på KUBEN. Dette innebærer både økt markedsføring og deltakelse i ulike relevante nettverk.

Forvalte

Samlingene og arkivbestanden skal sikres og bevares best mulig for ettertiden og gjøres tilgjengelige for publikum og for forskning ved hjelp av tradisjonelle og moderne hjelpemidler.

Samlingene og arkivbestanden skal forvaltes for å fremme innbyggernes trivsel, kunnskapen om vår historie og forståelsen av vårt samfunn.

Samlingene og arkivbestanden på KUBEN skal forvaltes på en god måte, og i tråd med gjeldende fagstandarder.

Kuben skal arbeide aktivt med å samle inn og sikre verdifulle gjenstander og arkiver fra Aust-Agder.

Arkivavdelingens viktigste målsettinger innen fagområdet forvaltning i 2022:

Sterkt fokus på digitalisering i alle deler av arbeidsområdene. Øke digitaliseringstakten for viktige arkiver og kilder.

Fortsette å prioritere ressurser til Digitalarkivet som publiseringsplattform for KUBEN.

Videreføre arbeidet med å utvikle metodikk, nye rutiner og verktøy for planlegging, mottak, behandling og lagring av elektroniske arkivuttrekk for langtidsbevaring. Særlig fokus vil være på bevaringsuttrekk fra fagsystemer i kommuner/fylkeskommunen.

Etablere et innsamlingsprosjekt med utgangspunkt i Bevaringsplan for privatarkiv fra Agder. Vi ønsker å samle inn arkiver som mangler jfr funn i Bevaringsplanen.

Ta initiativ til en samling med institusjoner på Agder som bevarer privatarkiv, der formålet er å etablere et privatarkivforum for Agder

Etablere samarbeid med Arkivverket for å publisere portrettsamlingen i Digitalarkivet.

Slutføre prosjekt om ordning og digitalisering av arkivet til båtprodusenten Skibsplass i samarbeid med Vest-Agder-museet.

Museumsavdelingens viktigste målsettinger innen fagområdet forvaltning i 2022:

Vi vil i 2022 prioritere å tømme mottaksrommet, det vil si registrere og magasinere gjenstandene derifra. Det vil arbeides med framfinning og klargjøring av gjenstander til kommende utstillinger, blant annet jubileumsutstillingene i 2023.

Videreføring av arbeidet med flytting av gjenstander som ikke er kommet på plass i magasin, hovedsakelig fra Langsæ gård.

Arbeidet med ompakking av KUBENS samling av faner fortsetter. Det samme gjelder forberedelsene (gjennomgang, registrering, merking) til flytting av ovnsamlingen til Evje.

Digitaliseringen av samlingen, og formidling av denne på digitaltmuseum.no og gjenstand.no samt arbeidet med å utvikle en standard for digitalisering av gjenstander fortsetter.

Det vil være fokus på skadedyrkontroll på Langsæ gård, enkelte lagerrom og i magasinene.

På Eydehavn vil det være fokus på å gjennomgå og rydde i samlingen.

Museumsavdelingen vil være en aktiv deltaker i AAma-gruppen for samlingsforvaltning.

Formidle

Kuben skal nå publikum med kunnskap og opplevelse og være tilgjengelig for alle. Det innebærer målrettet tilrettelegging for ulike grupper og aktuell formidling som fremmer kritisk refleksjon og skapende innsikt.

Kunnskapen som ligger latent i våre samlinger skal i større grad formidles ved hjelp av lettere tilgang til samlingene, bruk av moderne hjelpemidler og nye utstillinger.

Formidlingen skal være faktabasert, engasjerende og konstruktiv og barn og ungdom skal ha stor plass i formidlingsarbeidet. Formidlingen skal også rette seg mot nye brukergrupper, ivareta universelle krav og samfunnets mangfold.

Videreføre eksisterende formidlingstiltak, samt utvikle nye publikumstjenester

Økt synliggjøring av samlingene gjennom publisering på nasjonale innholdstjenester, som f. eks Digitalarkivet, DigitaltMuseum og Wikipedia

KUBENS viktigste planer for formidlingsarbeidet i 2022:

Etter 2 år med koronarestriksjoner og derav lave besøkstall og redusert aktivitet vil vi i 2022 ha fokus på å få opp besøkstallene igjen. Det vil derfor bli satt av ekstra midler til markedsføring for å nå bedre ut til lokalbefolkning og tilreisende, og skape økt oppmerksomhet og synlighet rundt formidlingstilbudet på KUBEN. Det vil også starte opp et arbeid for å bli mer synlige og aktuelle for cruisesegmentet når det igjen begynner å komme anløp til Arendal.

Utstillingsproduksjon i henhold til utstillingsplan 2021-2025 for KUBEN:

- Prosjektgruppen for arkeologitstilling arbeider videre mot åpning våren 2022.

- Utstillingen «De hvide seil» - om Sørlandets siste seilskutetid - åpner november 2022.
- Utstillingen «Stolt og staselig», vår gave til Arendals befolkning i forbindelse med byjubileet, er under utvikling. Dette er et samarbeidsprosjekt med flere aktører og det vil, i tillegg til selve utstillingen, gjennomføres ulike arrangementer på Kuben og andre steder i byen i både 2022 og 2023 som er knyttet til tematikken i utstillingen.
- Arbeidet med den nye sjøfartsutstillingen vil starte opp på nyåret 2022. Utstillingen skal åpne i 2026.
- Utstillingen med arbeidstittel «Byliv» åpner i Åpent magasin januar 23, og arbeidet med denne vil derfor foregå i 2022.

Skoler og barnehager:

- Gjennomføre det planlagte skoleprogrammet, og utvikle nye tilbud til skoler og barnehager. Hovedfokus er å få skoler/barnehager til å komme tilbake til KUBEN etter 2 år med lite aktivitet pga pandemien, men vi skal også ha tilbud hvor vi kan dra ut til skolene.
- Sammen med AAmA's faggruppe for formidling til barn og unge skal DKS-opplegget «Hvor ble det av skogen?» videreutvikles og ferdigstilles. Opplegget skal gjennomføres januar/februar i 2023.
- Gjennomføre «Stemmerett for menn og kvinner», et undervisningsopplegg for 6.trinn i den kommunale skolesekken i Arendal.
- Utvikle og gjennomføre pedagogiske opplegg og omvisninger for skoleklasser og andre grupper i den nye utstillingen «Livstegn».
- Tilby og gjennomføre arkivbaserte pedagogiske opplegg for skoler og barnehager.

Planlegge og gjennomføre arrangementer for voksne og barn:

- Få på plass et samarbeid med Sam Eyde Videregående skole, barne- og ungdomsarbeiderfaget, om et tilbud for ungdom av ungdom.
- Utvide og videreutvikle Kulturkveldkonseptet og SeniorOnsdag.
- Planlegge og gjennomføre Arkivdagen 2022.
- Arrangere seminar og andre aktiviteter for historielag og andre foreninger i gamle Aust-Agder.

Styrke den digitale formidlingen ved å videreføre og videreutvikle nettfremidlingen gjennom bruk av egne nettsider, blogger, sosiale medier, podcaster, KulturPunkt og andre digitale kanaler, og øke arkivenes og museumssamlingenes synlighet og bruk.

Være tilstede på eksterne arenaer. KUBEN vil blant annet delta på Trebåtfestivalen, Arendalsuka, Sørlandsk lærerstevne og Forskningstorget i 2022.

Gjenåpne Merdøgaard som har vært stengt 2 sesonger. Vi skal videreutvikle øyvandringer for barn og voksne, samt tilby daglige omvisninger på Merdøgaard i sommersesongen.

Videreføre samarbeidet med Agderposten, Fædrelandsvennen og Aftenposten Historie gjennom spaltene «I et historisk lys» og «Avtrykk fra historien»

Synliggjøring av publikasjonene *Oselias kokebok* og *Avtrykk fra Aust-Agders historie*.

Starte opp et samarbeid med UiA, fakultet for kunsthøgskolen, ved å ta imot studenter på formidlingspraksis våren 2022.

Fornye

KUBEN skal være samtidsorientert, utadrettet og søke samarbeid med institusjoner, interesseforeninger og grupper som kan bidra til å fremme Kuben sine målsetninger.

Innen 2022 skal KUBEN være blant de beste museum-/arkivinstitusjonene i landet når det gjelder bruk av digitale medier til formidling og markedsføring.

KUBENS kompetanse skal bevares og videreutvikles ved å satse på kontinuitet, fornying og etterutdanning.

KUBENS skal ha moderne og hensiktsmessig utstyr og hjelpemidler for å løse sine oppgaver innenfor bevaring, tilgjengeliggjøring og formidling.

Forsterke og utvikle KUBENS fagkompetanse og tjenester innen eArkiv (digitalt skapte elektroniske arkiver), både innenfor langtidslagring, tilgjengeliggjøring og rådgivning.

Kubens viktigste utviklingsmål i 2022:

Jobbe aktivt med publikumsutvikling slik at vi kan tilby nye spennende tilbud som publikum ønsker, både for enkeltbesøkende og grupper. Å samarbeide med eksterne aktører er viktig for å nå ut til nye målgrupper. I 2022 vil vi få til nye samarbeid, og videreføre eksisterende. Blant annet samarbeide med Sam Eyde videregående skole, Bomuldsfabriken, UiA, Arendal voksenopplæring, Tyholmen frivilligsentral og Med hjerte for Arendal.

Bruke appen KulturPunkt for å styrke det digitale tilbudet til voksne, samt utvikle nytt digitalt tilbud til barn og barnefamilier. Vi tar i bruk en ny modul våren 2022 som er spesielt rettet mot barn.

Gjennomføre pilot på produksjon av en vandreutstilling til utendørs bruk, på bytorg o.l. Utstillingen vil være en type «plakatutstilling» med formål å gjøre Kuben mer synlig og trekke publikum til Kuben.

Kompetanseheving på bruk av digitale medier gjennom kurs/seminarer for aktuelle ansatte. Øke kjennskap og besøkstall ved å teste ut og lære mer om digital markedsføring.

Utarbeide digitaliseringsstrategi for analoge kilder 2022-2024. KUBEN har ca 9000 hyllemeter med papirbaserte arkiver og samlinger i sine magasiner. Bare en liten brøkdel er digitalisert og gjort tilgjengelig for publikum. Det skal lages en plan som viser hva slags type arkiver og dokumenter som skal prioriteres for digitalisering framover. Planen suppleres av Håndbok for mediekonvertering som gir retningslinjer for det praktiske arbeidet i henhold til internasjonale standarder for digitalisering av kulturarv.

I samarbeid med avisa Fædrelandsvennen etablere et forprosjekt knyttet til avisas historiske fotoarkiv, med målsetting om at det på sikt skal resultere i et større utviklings- og digitaliseringsprosjekt.

Ny strategiplan for digital formidling skal utarbeides i 2022.

Styrke samarbeide med Arkivverket i prosjekt «Kubens portrettsamling», og utvikle løsning for å publisere deler av portrettsamlingen i Digitalarkivet. Samarbeide med KulturIT sin tjeneste KulturNav for publisering av metadata og portretter. Utarbeide en mulighetsstudie om innholdsintegrasjon og tjenesteutvikling i kulturarvsaktoren.

SETESDALSMUSEET – årsplan 2022

Særlige utfordringar/satsingsområde og prioriterte arbeidsoppgåver i 2022:

Vår visjon er at Setesdalsmuseet skal vere ein møtestad mellom fortid, samtid og framtid med fokus på bevaring, kunnskap og oppleving.

Vårt overordna mål om at Setesdalsmuseet skal vere eit synleg, spennande, solid og samfunnsengasjert museum skal vi nå gjennom å oppfylle følgjande:

- vere eit fagleg kompetansesenter for regionen
- arbeide aktivt med å synleggjere og formidle lokalhistoria og kulturarven i regionen.
- leggje til rette for og drive kunnskapsutvikling og forskning.
- fortsette med å gjennomføre profesjonalisering og kvalitetsheving av samlingsforvaltninga.
- samarbeide med lokale, regionale, nasjonale, internasjonale og frivillige aktørar
- vidareutvikle eit museum der det er godt å arbeide.

Setesdalsmuseet har eit hovudansvar for å utvikle AAmå sitt satsingsområde Immateriell kulturarv, bygningsvern og geologi/gruvedrift.

I tillegg har vi i vår portefølgje i høve til dei 4 F-ane:

- Driftsavtalar med kommunane i Setesdal og Setesdalsmuseet Eigedom IKS som inneber driftsansvar for om lag 70 antikvariske bygningar.

Drift og forvaltning av:

- Dampbåten Bjoren
- Evje Mineralsti
- Sylvartun, folkemusikkmuseum
- Kulturpatrulja
- Elvarheim museum, Åmli kommune

Setesdal bygningsvernssenter er også ein del av den samla drifta ved avd. Setesdalsmuseet

Setesdalsmuseet har vore gjennom ein prosess med stor utskifting av mannskap. Arbeidet med å organisere drifta på ny utifrå den kompetanse og erfaringar nye medarbeidarar tek med seg inn i organisasjonen held fram. Viktig å setje fokus på korleis vi kan styrke og utvide den aktiviteten og det tilbodet museet skal gjeve.

Ansvar for mange og ulike avdelingar medfører mykje reising og mykje organisering. Setesdalsmuseet tilset ca. 20 sesongarbeidarar kvart år.

Dampbåten Bjoren krev kontinuerleg vedlikehald, godkjenningar og sertifisering frå sjøfartsstyresmakter og Riksantikvaren.

Evje Mineralsti har også i 2021 hatt godt besøk, og må utviklast vidare i 2022 med tanke på sikring/tilgang til området /gruva.

Implementerer Kulturpatrulja i reiselivssatsinga i Setesdal. Koronasituasjonen har medført anna organisering enn tidlegare. Vi vil vurdere om noko av dette skal verte ei permanent endring.

Elvarheim museum i Åmli kommune høyrer også inn under Setesdalsmuseet sitt ansvarsområde, og får fagleg støtte frå AAma.

Forvalte

Setesdalsmuseet sine viktigaste målsettingar på fagområdet forvaltning i 2022:

Setesdalsmuseet vil bidra til å betre tilhøve i samband med den samla gjenstandsforvaltninga for AAma ved aktiv bruk av dei mogelegheiter som ligg i registreringsprogrammet Primus.

Nytt magasinbygg er tatt i bruk på Evjemoen, og arbeidet med å få ting på plass held fram. Det må leggjast planar for vidare overflytting av gjenstandar frå mottak ved museet og loft i laftehallen.

Setesdal bygningsvernssenter

For antikvariske bygningar er det eit kontinuerleg vedlikehald som krev både tid og ressursar. Setesdalsmuseet Eigedom IKS og Bygningsvernssenteret samarbeider om tilsyn, vedlikehald/fagleg rådgiving.

Setesdal bygningsvernssenter følgjande overordna mål i 2022:

- Å vidareutvikle bygningsvernssenteret til å ha ei sentral rolle innan rettleiing, restaurering og opplæring i det nye Agder. Vidare vil vi arbeide med å utvikle og realisere bygningsvernssenteret sitt potensiale til å vere eit nasjonalt kompetansesenter for middelalderbyggjeskikk. Senteret har tett samarbeid med Agder fylkeskommune i dette arbeidet.

Viktige oppgåver for bygningsvernssenteret i 2022:

- Bygge permanent lager for materialbank
- Bygge overbygg over sag
- Utføre restaureringsarbeid på bygningar Setesdalsmuseet/AAma har driftsansvar for i samsvar med avtale med eigarar. Ferdigstille Tveitetunet
- Rådgjeving for private og offentlege huseigarar
- Arbeide med restaureringsoppdrag for private
- Arbeide med ny grunnkurve for dendrokronologi for Setesdal
- Dokumentasjon av immateriell kulturarv – Eystein Greibrokk

Formidle

Setesdalsmuseets sine viktigaste målsettingar for formidlingsarbeidet i 2022:

- Besøke og knytte kontaktar i alle grunnskular og barnehagar frå Bykle til Iveland.

- Vidareføre og vidareutvikle pedagogiske tilbod til skular og barnehagar, samt utvikle nye tilbod knytt til utstillingane. Gjerne i samhandling med dei ulike skulane og barnehagane, både med lærarar og elevar.
- Vidareføre det pedagogiske opplegget på Mineralstien på Evje saman med Evjetun leirskule på hausten og våren.
- Vidareutvikle DKS-opplegg med faggruppa i AAma som skal bli tatt i bruk på nyåret 2023.
- Førebu og gjennomføre opning av Setesdalsmuseet sine 12 anlegg for sommarsesongen.
- Aktivitetane knytt til Sylvartun vidareførast som del av arbeidet med immateriell kulturarv.
- Arrangere aktivitetar, samt foredrag på museet.

Utstillingar:

- Vedlikehald/oppdatering av eksisterande utstillingar.
- Oppgradering av Annemor Sundbø si utstilling med nye tekster basert på hennas siste bok «Koftearven» .
- Vandreutstillinga «Beverens reise» plasserast i ein del av den store salen.
- Planleggje ny utstilling – med arbeidstittel «Løyndomane i Setesdal» - med fokus på materiell kultur som bærer av immateriell kulturarv og handlingsboren kunnskap. Sjølv utstillingsbygget kan påbyrjast våren 2023 vis tilstrekkelege resursar føreligger.

Anna formidlingsarbeid

Reiseliv er ein svært viktig del av Setesdalsmuseet sitt fokus, og delar av verksemda vår er direkte retta mot reiselivet. Viktige tilbod/aktivitetar retta mot turistar som må følgjast opp i 2022:

- Dampbåten Bjoren/cruisegjester
- Kulturpatrulja
- Vidareutvikling og drift av Evje mineralsti

Setesdalsmuseet deltek i det organiserte reiselivssamarbeidet i regionen med medlemskap i Visit Setesdal, deltaking på reiselivsmesser m.m.

Setesdal bygningsvernsenter:

- Arrangere kurs og fagdagar med relevans for bygningsvernet

Evje mineralsti:

Saman med Evje og Hornnes kommune planleggje og utvikle vidare aktiviteten i og rundt Evje mineralsti.

Elvarheim museum:

- Ny marknadsføringsrunde av vandreutstillinga «Beverens reise».
- Oppgradering av «nattrommet». (Rom som viser nattaktive dyr). Ferdig vår 2022.
- Utvikling av pedagogiske opplegg for skulen.

Fornye

Setesdalsmuseet sitt viktigaste utviklingsmål i 2022:

- Utvikling av uteområdet ved Setesdalsmuseet. Det er utarbeidd ein plan for utvikling/bruk av uteområdet rundt museet på Rysstad/Bjugsbakk. Museet må gjerast meir synleg.
- Valle kommune har hatt i gong ei sak med å utarbeide ein reguleringsplan som omfattar museet, Hylestad auto og Oppistog Rysstad. Eit viktig mål er at dette området blir ein integrert del av Rysstad sentrum og ei utvida oppleving for publikum når det gjeld satsingsområdet «immateriell kulturarv». Dette må arbeidast vidare med.
- Sjå korleis det kan vere mogeleg å leggje til rette for samarbeid med dei som driv verksemd i Oppistog Rysstad.
- Oppdatering/meir aktiv bruk av heimeside/digitale medier.
- Annemor Sundbø si utstilling vert omarbeidd og vert ståande ut 2022. Arbeidet med å sjå korleis dette arealet kan utviklast med nye utstillingar har starta opp. Det må takast nokre nye vegval i kring utstillingane på Setesdalsmuseet på Rysstad (med fokus på satsingsområdet immateriell kulturarv).
- Dei lokale musea er ei viktig arena for den lokale identitet og bør utviklast i samsvar med det. Vi må også tenkje på formidling og fornying av utstillingane på dei sesongopne tuna. I samband med det skal vi ta i bruk tekniske hjelpemidlar i høve formidlinga av dei lokale bygdemusea og kulturminne.
- Setesdalsmuseet har fått tilbod om å overtake ei stor samling kunst etter Olav Bjørgum. Arbeidet med å gjere ein avtale med familien er i gang. Styret har gjeve grønt ljós for eit forprosjekt med å planleggje ein ny fløy til museet som skal gjeve rom til kunstutstilling, kontor m.m.

GRIMSTAD BYS MUSEER - årsplan 2022

Særlige utfordringer, satsninger og prioriterte arbeidsoppgaver i 2022

Fysisk infrastruktur for virksomheten og kontorer for personalet: Finne en permanent løsning for kontor- og arbeidsplass for de ansatte i Grimstad og fysisk infrastruktur for formidling på Sjøfartsmuseet.

Ibsen-satsing: En strategi for Ibsen-satsingen i AAmA ble vedtatt i 2019, og her har GBM hovedansvaret for implementering av denne strategien.

Sjøfartssatsing: AAmA har lagd en strategi for en omfattende satsning på sjøfart som startet opp i 2019. GBM deltar aktivt i programmet gjennom virksomheten til Sjøfartsmuseet i Aust-Agder.

Forvalte

Grimstad bys museer viktigste målsettinger på fagområdet forvaltning i 2022:

- *Spectrum 5.0:* Innføre rutiner iht Spectrum 5.0 for prosedyren «Inntak»
- *Inntak:* Revisjon av gaver og inntak fra 2007-2021
- *Fløistad-samlingen:* Etablere et prosjekt om ordning og digitalisering av foto og registrering av gjenstander knyttet til Fløistad-gaven.
- *Biblioteket:* Ordne biblioteket og katalogisere bøkene samt finne egnet oppbevaring.
- *Gjennomgang av sjøfartsgjenstander:* Oppfølging av oppgave i sjøfartssatsingen.
- *Minneinnsamling*
- *Revisjon av magasinene:* Gjennomgang/status for magasinene med tanke på forbedring av oppbevaring av gjenstandene.
- Forefallende driftsoppgaver i forbindelse med samlings- og magasinforvaltning

Formidle

Grimstad bys museer viktigste målsettinger for formidlingsarbeidet i 2022:

- *Sommeråpne museer:* Forberedelse til og gjennomføring av sommersesongen for de fire museene Norsk Hagebruksmuseum (NHM), Sjøfartsmuseet i Aust-Agder (SMAA), Ibsen-museet (IM) og Hamsun-museet (HM) innebærer følgende: ansette museumsverter, faglig og praktisk opplæringsprogram, brannøvelse, klargjøring av lokalene, klargjøring av butikker og kafedrift. Drift og oppfølging i sesongen.
- *Hamsuns dikterstue:* Fjorårets avtale med eierne av Nørholm prolongeres i 2022 og det vil bli formidling av Hamsuns dikterstue for publikum i perioden mai-august.
- *Formidling til barn og unge:*
 - Utvikle felles DKS-tilbud i AAmA
 - Byvandring for barn sommeren 2022
 - Aktivitetshefter på SMAA og NHM

- Barneaktiviteter på NHM (Epledag) og SMAA (høstferietilbud)
 - Kurs for ungdom i syng av skipssekk
 - Ta imot skoleklasser og barnehager på forespørsel
- *Arrangementer og tilbud for voksne og lokalbefolkning:*
 - Rabarbradag, soppdag, epledag osv. på NHM
 - Foredrag, kurs, etc. gjennom hele året
 - Gruppeprogram i samarbeid med Grimstad turistkontor
- *Digital formidling:* Fagartikler på nettsiden
- *Utstilling:* Sette i gang arbeidet med ny utstilling på SMAA om Jørgensen og Vik. Reetablere utstillingen i Hamsun-museet.
- *Deltakelse i andres arrangementer:* Turist i egen by (Grimstad turistkontor), medarrangør for Ibsen- og Hamsun-dagene, medarrangør for Ribsenfestivalen.
- *Samarbeid med frivillige lag, foreninger og organisasjoner:*
 - Samarbeide med Kystlaget Terje Vigen og Grimstad turistkontor om Badebåden og anløp ved Sjøfartsmuseet i juli.
 - Samarbeide med Stiftelsen Ibsen og Hamsun Grimstad om litteraturfestival i august
 - Samarbeide med Kystlaget Terje Vigen om aktiviteter for barn på Sjøfartsmuseet i høstferien.
 - Samarbeide med Sopp- og nyttevekstforeningen om Soppens dag på Hagebruksmuseet i september.
 - Samarbeid med Sjømannskirken om arrangement på SMAA
 - Ad.hoc-samarbeid som kommer i løpet av året. Ofte tar foreninger og lag kontakt med oss i løpet av året med forespørsel om samarbeid. I den grad vi har kapasitet og får noe igjen i forhold til vår kjernevirksomhet, samarbeider vi med frivillige lag og foreninger.
- *Markedsføring.*
 - Større fokus på digital markedsføring, herunder Google og Google Ads
 - Delta på Norwegian Travel Workshop (NTW)

Fornye

Grimstad bys museers viktigste utviklingsmål i 2022:

- *Digital formidling:* 3D-modellering av Ibsen-museet/Escape room Ibsen
- *Digitalisering:* Digitaliseringsarbeidet og oppfølging av digital strategi videreføres i 2022: søkemotoroptimalisering, videre testing av Bokùn, digital booking for skoler/barnehager
- *Prosjekt innen minneinnsamling:* Intervjue ansatte og eiere i Jørgensen og Vik.

Del III – FORSKNING OG UTVIKLING (FoU)

I 2022 starter arbeidet med å revidere gjeldende forskningsplan. Den skal iverksettes parallelt med ny strategiplan for AAmA. En målsetning med dette arbeidet er at det skal forskes mer i AAmA. Det er også ønskelig at mer av dette arbeidet munner ut i fagfellekvurderte artikler. I særlig grad gjelder dette arbeider som kan bidra til at flere ansatte blir autorisert til konservator NMF, Norges museumsforbunds autoriseringsordning for vitenskapelig tilsatte i museene. Flere av prosjektene som er nevnt nedenfor vil inngå i en slik autoriseringsprosess.

Prosjekter som videreføres eller initieres i 2022:

Museums- og formidlingsavdelingen, KUBEN

- Ingvild Velure: Fredensborg etter forliset - bergingsarbeid og forviklinger våren 1769. Interesser og strategier i interaksjonen mellom lokalsamfunnet og kompaniet i København. Prosjektet vil på sikt munne ut i en fagfellekvurdert artikkel.
- Anne Klippenvåg Pettersen: Hvorfor ble det museum og bibliotek i Arendal så tidlig som i 1832? Det har blitt skrevet en del om vårt museums organisatoriske historie, men denne artikkelen skal undersøke idéene som ligger bak vår institusjons opprinnelse. Prosjektet vil munne ut i en fagfellekvurdert artikkel.
- Marianne Eldorhagen: Som forarbeid til den nye arkeologistillingen er det utført en grundig gjennomgang av KUBENS arkeologisamling. Basert på dette arbeidet vil det nå utvikles artikkelprosjekter som kan inngå i neste års virksomhetsplan.
- Håkon Haugland: Skipsbygging som nøkkelnæring i det maritime samfunnet, belyst ved arkivmateriale fra KUBEN. Prosjektet skal munne ut i en fagfellekvurdert artikkel.
- Håkon Haugland: Fra gullalder til krise og nedleggelser. Skipsbyggingen på Tangen i Tvedestrand og Risøya på Gjeving i siste halvdel av 1800-tallet. Arbeidet skal munne ut i en artikkel i Aust-Agder-Arv.
- Håkon Haugland: Politisk medvirkning i bystyringen før og etter 1814. Prosjektet skal se på borgerrådets rolle i styringen av Arendal og Risør mellom 1723 og 1837. Arbeidet starter opp i 2022 og skal munne ut i en artikkel til Aust-Agder-Arv i jubileumsåret 2023.

Arkivavdelingen, KUBEN

- Egil Blomsø: Nettverksbygging og nyskaping i telegrafens tidsalder – Den maritime kommunikasjonsrevolusjonen i lys av Pedersens rederi. Prosjektet starter opp i 2022 og skal på sikt munne ut i en fagfellekvurdert artikkel.
- Monika K. Håland: Arendal som antirasistisk sone. En undersøkelse av byens respons på Arne Myrdal og FMI slik det er dokumentert i kommunale arkiver og privatarkiv på KUBEN. Prosjektet startet opp i 2021 og skal på sikt munne ut i en fagfellekvurdert artikkel. Se prosjekt INNMARKI nedenfor.
- Kristoffer Vadum: Mellom arkiv og museum: diplomsamlingen i Arendal 1832 til 1972. Prosjektet er ment som et innspill til museets eldste historie. Videreutvikler artikkel publisert i årets årbok. Skal på sikt publiseres som en fagfellekvurdert artikkel.
- Kristoffer Vadum: Hva museet ikke ble: de naturhistoriske samlingene ved museet i Arendal 1832 til ca. 1930. Artikkel til Aust-Agder-Arv 2022.

Felles prosjekter KUBEN

- Kristoffer Vadum og Håkon Haugland: Der sjøfarten møter jernverket: tollmateriale som kilde til vareutvekslingen i Oksefjorden ca. 1780 til 1920. Delprosjekt i et større

forskningssamarbeid ledet av Næs Jernverksmuseum (se nedenfor). Arbeidet startet opp i 2021. Prosjektet gjennomføres i 2022 og vil kunne ut i en eller flere fagfellelevurderte artikler.

- Kristoffer Vadum og Håkon Haugland: Uthavnssamfunnet på Lyngør i siste halvdel av 1800-tallet. Langsiktig prosjekt som tar sikte på å videreføre KUBENs arbeid med uthavnene.

Grimstad bys museer

- Anita Estensen: Prosjekt som tar for seg Hamsun og det offentlige. Prosjektet ble startet opp i 2020. Skal på sikt kunne ut i en artikkel som publiseres i egnet tidsskrift eller årbok.
- Olav Haugsevje: Minneinnsamling og samtidsdokumentasjon knyttet til innvandringsmotstand og antirasisme på Agder. Se prosjekt INNMARI nedenfor. Arbeidet vil på sikt kunne ut i en fagartikkel som tar for seg erfaringene ved denne typen minneinnsamling.

Setesdalsmuseet

- Leonhard B. Jansen: Hans Henrik Holm (1896-1980) i Setesdal - på leit etter den norske folkesjeli. Artikkelprosjektet er i slutfasen. Skal publiseres i Norsk Årbok.

På nyåret begynner KUBEN arbeidet med sjøfartsutstillingen som skal åpne i 2026. Valg av temaer og tidsperiode for utstillingen vil kunne påvirke de planlagte forskningsprosjektene. Det kan komme inn nye prosjekter for å dekke utstillingens behov.

Der det er relevant, utføres arbeidet på en slik måte at resultatene skal kunne brukes i en fremtidig søknad om autorisasjon som konservator NMF. Dette gjelder prosjektene til Ingvild Velure, Anne Klippenvåg Pettersen, Marianne Eldorhagen, Monika K. Håland, Egil Blomsø og Anita Estensen. I alle tilfeller er det ønskelig at arbeidene fagfellevurderes.

For å støtte opp under denne innsatsen arrangeres internseminar for alle som jobber med forskning i AAMA. Det skal arrangeres to slike seminarer i 2022. Seminarene er obligatoriske for alle som har fått innvilget forskningstid.

FoU-samarbeid med andre institusjoner

- «Hva er det med Sørlandet? Innvandringsmotstand og antirasisme på Agder fra 1960-tallet til idag» (INNMARI). Forsknings- og dokumentasjonsprosjekt i samarbeid mellom KUBEN, GBM og ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter. Prosjektet ledes fra KUBEN. Prosjektet ble initiert i 2021.
- «De gamle jernverkene og de nye bærekraftsmålene». Forskningskonsortium ledet av Næs Jernverksmuseum. Prosjektet er støttet av Norsk Kulturråd. KUBEN deltar med delprosjekt om jernverkets interaksjon med sjøfarten.
- FoU-samarbeid med UiA, VAM, SAK, ARKIVET og Næs Jernverksmuseum i regi av Forskernettverk Agder videreføres. Gjennom Forskernettverk Agder er AAMA med på å utvikle faglig program for de årlige agderseminarene og redaksjonelt arbeid med den fagfellelevurderte antologien fra seminaret.
- Grimstad bys museer er involvert i et FoU-samarbeid med Senter for Ibsen-studier. Museet vil yte viktig bistand knyttet til dokumentasjon av Ibsens tid i Grimstad.
- KUBEN samarbeider med Arendal kommune om jubileumsverket «Arendal by- og regionhistorie». KUBEN har ansvar for billedredaksjonen i bd. 3.